

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:
Επικίνδυνες συμμαχίες
Τίτλος:
«Επικίνδυνες συμμαχίες»

Συγγραφή: ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΤΑΤΣΗ

Εφαρμογή: ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΤΑΤΣΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας, Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Επικίνδυνες συμμαχίες

Εφαρμογή σεναρίου

Χρυσούλα Τάτση

Δημιουργία σεναρίου

Χρυσούλα Τάτση

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Από 12-05-2014 έως 20-05-2014.

Σχολική μονάδα

Γυμνάσιο Αγίου Γεωργίου Θεσσαλονίκης

Διδακτική / θεματική ενότητα

Ενότητα 11: Επικίνδυνες συμμαχίες, [Ξενοφών «Ελληνικά» 4.1.32-33].

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

-

Χρονική διάρκεια

6 διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

II. Εικονικός χώρος: διαδίκτυο.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το σενάριο προϋποθέτει την εξοικείωση του διδάσκοντος και των μαθητών με τις Νέες Τεχνολογίες και κυρίως με προγράμματα επεξεργασίας κειμένων, παρουσιάσεων και πλοήγησης στο διαδίκτυο. Επίσης, απαραίτητη είναι η ύπαρξη του κατάλληλου εξοπλισμού, όπως ηλεκτρονικοί υπολογιστές με πρόσβαση στο διαδίκτυο, διαδραστικός πίνακας ή βιντεοπροβολέας. Για τη διεκπεραίωση του μαθήματος ο διδάσκων μεριμνά για τα Φύλλα Εργασίας, τα οποία είναι καλό να δίνονται και σε ηλεκτρονική μορφή. Ενημερώνει τους μαθητές για την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας και φροντίζει να δημιουργηθεί στην τάξη κλίμα συνεργασίας, ενώ τους ενθαρρύνει να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να αυτενεργούν.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Χρυσούλα Τάτση: «Επικίνδυνες συμμαχίες», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Γ΄ Γυμνασίου, 2013.

Το σενάριο αντλεί

-

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες αναλαμβάνουν να εξομαλύνουν γλωσσικά από ένα διαφορετικό απόσπασμα του κειμένου. Στη συνέχεια, αφού έρθουν σε επαφή όλες οι ομάδες με ολόκληρο το κείμενο, προβληματίζονται σχετικά με το περιεχόμενό του, στο οποίο τίγονται ζητήματα συμμαχιών ανάμεσα σε δύο λαούς. Ερευνούν τους λόγους για τους οποίους δημιουργούνται συμμαχίες ανάμεσα σε δύο κράτη και πόσο εύθραυστες μπορεί να αποδειχθούν αυτές, αντλώντας παραδείγματα από την ιστορία.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο αναφέρεται στο Α΄ μέρος της [Ενότητας 11](#) του σχολικού βιβλίου της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας της Γ΄ Γυμνασίου, όπου παρατίθεται το κείμενο του Ξενοφώντα από τα «Ελληνικά» 4.1.32-33. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα ο Πέρσης σατράπης Φαρνάβαζος διαμαρτύρεται στους Σπαρτιάτες, γιατί δέχεται επίθεση από αυτούς, ενώ στο παρελθόν ο ίδιος είχε συνεργαστεί μαζί τους και τους θεωρούσε φίλους. Οι μαθητές εξομαλύνουν γλωσσικά το αρχαίο κείμενο, ενώ παράλληλα δίνεται η αφορμή να προβληματιστούν για θέματα εξωτερικής πολιτικής και διεθνών σχέσεων ανάμεσα στα κράτη.

Στο σενάριο εφαρμόζεται η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας και προωθείται η αυτενέργεια, η ανάληψη πρωτοβουλιών και η οικοδόμηση της γνώσης από τους μαθητές. Η μελέτη της ενότητας δεν αποσκοπεί μόνο σε γνώσεις για τη γλώσσα αλλά και σε γνώσεις για τον κόσμο καθώς και στην ανάπτυξη του κριτικού γραμματισμού σύμφωνα με το *μοντέλο του ρόμβου της γλωσσικής εκπαίδευσης*.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το παρόν σενάριο οι μαθητές / μαθήτριες καλούνται:

- Να διαπιστώσουν τους παράγοντες που καθορίζουν την εξωτερική πολιτική ενός κράτους και διαμορφώνουν τις σχέσεις ανάμεσα στους λαούς.
- Να αντιληφθούν πως το συμφέρον καθορίζει συχνά πολιτικές κρατών.
- Να συνειδητοποιήσουν πως και οι σχέσεις των ανθρώπων συχνά καθορίζονται από σκοπιμότητες και για αυτό δεν είναι σταθερές αλλά ευμετάβλητες.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές / μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να εξομαλύνουν γλωσσικά ένα αρχαίο κείμενο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να ασκηθούν στη χρήση ηλεκτρονικών λεξικών.
- Να δημιουργήσουν το δικό τους γλωσσάρι με την ερμηνεία άγνωστων λέξεων.
- Να ασκηθούν στην παραγωγή λόγου.
- Να δημιουργήσουν πολυτροπικά κείμενα.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές / μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να ασκηθούν στην αναζήτηση του βαθύτερου νοήματος ενός κειμένου, λαμβάνοντας υπόψη τον πομπό, τους δέκτες, την περίσταση, τα ιστορικά δεδομένα.
- Να ασκηθούν στη συστηματική έρευνα, ελέγχοντας τις πηγές από τις οποίες αντλούν πληροφορίες κατά την πλοήγησή τους στο διαδίκτυο.
- Να διαμορφώνουν την προσωπική τους στάση και άποψη και να τη στηρίζουν με επιχειρήματα.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές / μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να καλλιεργήσουν πνεύμα συνεργασίας και συλλογικής ευθύνης και να εξοικειωθούν με ομαδοσυνεργατικές μεθόδους διδασκαλίας.
- Να ασκηθούν στην οικοδόμηση της γνώσης μέσω της προσωπικής τους έρευνας.
- Να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Στη συγκεκριμένη ενότητα οι μαθητές έρχονται σε επαφή με ένα αρχαίο κείμενο στο οποίο θίγεται το διαχρονικό θέμα των σχέσεων ανάμεσα στα κράτη. Αφού

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

κατανοήσουν το κείμενο μέσω της γλωσσικής κυρίως εξομάλυνσης, αναζητούν τα αίτια που οδηγούν στη σύναψη ή τη διάλυση συμμαχιών διαχρονικά, ενώ μπορούν να προβληματιστούν και για τις ανθρώπινες σχέσεις, οι οποίες στηρίζονται συχνά στο συμφέρον.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο αντλεί τη θεματική του από την [Ενότητα 11](#) του σχολικού βιβλίου της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας της Γ΄ Γυμνασίου και πραγματεύεται κυρίως το Α΄ μέρος της ενότητας, που περιλαμβάνει το κείμενο του Ξενοφώντα από τα «Ελληνικά» 4.1.32-33. Σύμφωνα με τους προβλεπόμενους στόχους του Προγράμματος Σπουδών ([ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ](#)) αποσκοπεί στην εξάσκηση των μαθητών στην κατανόηση και τη μετάφραση εκτενέστερων αποσπασμάτων συνεχούς κειμένου, στην εξοικείωσή τους με τον αρχαίο ελληνικό λόγο συνολικά, τόσο στο επίπεδο του συστήματος της γλώσσας, όσο και στο λεξιλογικό-σημασιολογικό επίπεδο. Επίσης, επιδιώκεται με τη μελέτη του αρχαίου κειμένου η κατανόηση της συμπεριφοράς, της δράσης και του αγώνα του ανθρώπου καθώς και η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών, ώστε να δημιουργήσουν ελεύθερη και υπεύθυνη προσωπικότητα.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Αξιοποιώντας τις ΤΠΕ οι μαθητές ανακαλύπτουν μόνοι τους τη γνώση μέσω του διαδικτύου, την οργανώνουν και την ταξινομούν αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες και αναπτύσσοντας τη δημιουργικότητά τους, ασκούνται στην παραγωγή λόγου χρησιμοποιώντας προγράμματα επεξεργασίας κειμένων, και διαμοιράζονται μεταξύ τους την αποκτηθείσα γνώση μέσω των δυνατοτήτων που παρέχει το διαδίκτυο, όπως τα κοινά έγγραφα (GoogleDocs).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Γ΄ Γυμνασίου:

Ενότητα 11: [Επικίνδυνες συμμαχίες](#)

[Λεξικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας \(Α, Β, Γ Γυμνασίου\)](#)

Αρχαία Ιστορία Α΄ Γυμνασίου:

Κεφ. Στ΄: 3. [Η ηγεμονία της Σπάρτης: μια κυριαρχία σε αμφισβήτηση](#)

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

Ιστοσελίδες

Εγκυκλοπαίδεια Μείζονος Ελληνισμού: Μικρά Ασία:

[Αγησίλαος Β΄](#)

[Φαρνάβαζος](#)

[Glosbe – η πολύγλωσση](#) [Διαδικτυακό λεξικό ελεύθερης πρόσβασης].

[Google](#) [Μηχανή αναζήτησης].

[Μέγα Λεξικό της Ελληνικής Γλώσσας](#) των Liddell, H.- Scott, R. 1901-1904 [1897].

τ. Ι - ΙV. Μτφρ. Ξ. Μόσχος - Μ. Κωνσταντινίδης. Αθήνα: Ι. Σιδέρης. [πηγή: Πανεπιστήμιο Αιγαίου – Τμήμα Μαθηματικών: Εργαστήριο Υπολογιστικών Μαθηματικών, Μαθηματικού Λογισμικού και Ψηφιακής Τυπογραφίας].

Πύλη για την Ελληνική γλώσσα

[Βασικό Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής](#)

Σταματάκος, Ι. [Λεξικόν της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#) [πηγή: Dropbox].

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Το σενάριο εφαρμόστηκε στο εργαστήριο πληροφορικής. Αρχικά, οι μαθητές χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες έτσι, ώστε σε κάθε ομάδα ένα μέλος τουλάχιστον να χειρίζεται με άνεση τους υπολογιστές. Στους υπολογιστές είχε τοποθετηθεί έγγραφο Word στο οποίο υπήρχε το κείμενο του Ξενοφώντα από τα «Ελληνικά» 4.1.32-33. Οι

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

μαθητές μελέτησαν το κείμενο και υπογράμμισαν με κόκκινο χρώμα τις άγνωστες λέξεις. Στη συνέχεια, η κάθε ομάδα ανέλαβε να εξομαλύνει γλωσσικά ορισμένες από τις άγνωστες λέξεις. [Οι ομάδες](#) ανέτρεξαν σε ηλεκτρονικά λεξικά της αρχαίας ελληνικής στο διαδίκτυο και κατέγραψαν τη σημασία των λέξεων σε πίνακα. Στη συνέχεια, κάθε ομάδα [1], [2], [3], [4] ανέλαβε να μεταφράσει ανά φράση ένα απόσπασμα του κειμένου, για το οποίο είχε κάνει και τη γλωσσική εξομάλυνση. Στο τέλος, η κάθε ομάδα παρουσίασε στις υπόλοιπες τη μετάφρασή της.

Στη δεύτερη φάση εφαρμογής του σεναρίου, οι μαθητές επιχείρησαν μία ερμηνευτική προσέγγιση του κειμένου. Συγκέντρωσαν, λοιπόν, πληροφορίες για τον Φαρνάβαζο και τον Αγησίλαο, τα κύρια πρόσωπα που εμπλέκονται στην υπόθεση, και, στη συνέχεια, για την ιστορική περίοδο στην οποία διαδραματίστηκαν τα γεγονότα που παραθέτει ο Ξενοφώντας και δημιούργησαν αντίστοιχες παρουσιάσεις. Δύο ομάδες ανέλαβαν να εκπροσωπήσουν τους [Έλληνες](#) και άλλες δύο τους [Πέρσες](#). Οι ομάδες των Ελλήνων επισκέφτηκαν την ιστοσελίδα του Ιδρύματος του Μείζονος Ελληνισμού και βρήκαν πληροφορίες για τον Αγησίλαο. Στη συνέχεια, μελέτησαν από την ιστορία της Α΄ Γυμνασίου, την οποία βρήκαν στο Ψηφιακό Σχολείο, αλλά και έπειτα από ελεύθερη αναζήτηση στο διαδίκτυο, τα ιστορικά γεγονότα της εποχής του Αγησίλαου. Αξιοποίησαν τις πληροφορίες που συνέλεξαν για να δημιουργήσουν μία παρουσίαση και κλήθηκαν να βρουν επιχειρήματα για να υπερασπιστούν την πολιτική των Ελλήνων. Οι ομάδες που ανέλαβαν να εκπροσωπήσουν τους Πέρσες αναζήτησαν στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος του Μείζονος Ελληνισμού στοιχεία για τον Φαρνάβαζο. Έπειτα, μελέτησαν τα ιστορικά γεγονότα της εποχής του Φαρνάβαζου από το βιβλίο Ιστορίας της Α΄ Γυμνασίου, αλλά και από στοιχεία που συγκέντρωσαν έπειτα από ελεύθερη πλοήγηση στον ιστοχώρο. Αξιοποίησαν τις πληροφορίες που συνέλεξαν για να δημιουργήσουν μία παρουσίαση την οποία πρόβαλαν στην τάξη –εκτός από μία ομάδα, η οποία, δυστυχώς, λόγω τεχνικού προβλήματος (έκλεισε απότομα ο υπολογιστής στον οποίο εργάζονταν) δεν κατάφερε

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

να αποθηκεύσει την εργασία της. Στο τέλος, μέσα από το υλικό που συνέλεξαν προσπάθησαν να βρουν επιχειρήματα για να υπερασπιστούν τις επιλογές και την πολιτική των Περσών. Σκοπός όλων των ομάδων ήταν να συγκεντρώσουν επιχειρήματα βασισμένα σε ιστορικά γεγονότα, προκειμένου να τα χρησιμοποιήσουν σε αγώνα λόγου που έλαβε χώρα στην τάξη ανάμεσα σε Έλληνες και Πέρσες και στον οποίο συμμετείχαν δύο Έλληνες και δύο Πέρσες (ένας από κάθε ομάδα).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κοινό Φύλλο Εργασίας

Α΄ ομάδα

1. Μεταβείτε στο έγγραφο που είναι αποθηκευμένο στην *Επιφάνεια Εργασίας* του υπολογιστή σας και μελετήστε το κείμενο του Ξενοφώντα. Υπογραμμίστε με κόκκινο χρώμα τις λέξεις του κειμένου που σας είναι άγνωστες.
2. Η κάθε ομάδα θα αναλάβει να αναζητήσει τη σημασία ορισμένων από τις υπογραμμισμένες λέξεις, ώστε να δημιουργηθεί ένα λεξικό που θα περιέχει όλες τις άγνωστες λέξεις του κειμένου.
3. Μετατρέψτε τις λέξεις στην ονομαστική ενικού, αν είναι ουσιαστικό ή επίθετο, και σε α΄ πρόσωπο ενικού, αν είναι ρηματικός τύπος, και αναζητήστε τη σημασία τους σε κάποια από τις παρακάτω ιστοσελίδες:
 - [Βασικό Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής](#)
 - [Λεξικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας \(Α, Β, Γ Γυμνασίου\)](#)
 - [Λεξικόν της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας του Ιωάννου Σταματάκου](#)
 - [Μέγα Λεξικό της Ελληνικής Γλώσσας των Liddell, H.- Scott, R.](#)
 - [Glosbe - η πολύγλωσση online λεξικό](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2^ο Φύλλο Εργασίας

Α΄ ομάδα

1. Προσπαθήστε με τη βοήθεια του λεξικού που δημιουργήσατε να γράψετε τη μετάφραση του κειμένου ανά φράση:

Ὡ Αγησίλαε καὶ πάντες οἱ παρόντες Λακεδαιμόνιοι,	
ἐγὼ ὑμῖν, ὅτε τοῖς Ἀθηναίοις ἐπολεμεῖτε,	
φίλος καὶ σύμμαχος ἐγενόμην,	
καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν τὸ ὑμέτερον χρήματα παρέχων ἰσχυρὸν ἐποίουν,	
ἐν δὲ τῇ γῇ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ἵππου μαχόμενος μεθ' ὑμῶν	
εἰς τὴν θάλατταν κατεδίωκον τοὺς πολεμίους.	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Β' ομάδα

1. Προσπαθήστε με τη βοήθεια του λεξικού που δημιουργήσατε να γράψετε τη μετάφραση του κειμένου ανά φράση:

Καὶ διπλοῦν ὥσπερ Τισσαφέρνηους	
οὐδὲν πώποτε μου οὔτε ποιήσαντος οὔτ' εἰπόντος πρὸς ὑμᾶς	
ἔχοιτ' ἂν κατηγορῆσαι.	
Τιοῦτος δὲ γενόμενος	
νῦν οὕτω διάκειμαι ὑφ' ὑμῶν	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γ' ομάδα

1. Προσπαθήστε με τη βοήθεια του λεξικού που δημιουργήσατε να γράψετε τη μετάφραση του κειμένου ανά φράση:

ὡς οὐδὲ δεῖπνον ἔχω ἐν τῇ ἑμαυτοῦ χώρῳ,	
εἰ μή τι φῶν ἂν ὑμεῖς λίπητε συλλέξομαι,	
ὥσπερ τὰ θηρία.	
Ἄ δέ μοι ὁ πατήρ	
καὶ οἰκήματα καλὰ καὶ παραδείσους καὶ δένδρων καὶ θηρίων μεστοὺς κατέλιπεν,	
ἐφ' οἷς ηὐφραινόμην,	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Δ' ομάδα

1. Προσπαθήστε με τη βοήθεια του λεξικού που δημιουργήσατε να γράψετε τη μετάφραση του κειμένου ανά φράση:

ταῦτα πάντα ὄρῳ τὰ μὲν κατακεκομμένα, τὰ δὲ κατακεκαυμένα.	
Εἰ οὖν ἐγὼ μὴ γινώσκω μήτε τὰ ὅσια μήτε τὰ δίκαια,	
ὕμεις δὲ διδάξατέ με	
ὅπως ταῦτ' ἐστὶν	
ἀνδρῶν ἐπισταμένων χάριτας ἀποδιδόναι.	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3^ο Φύλλο Εργασίας (κοινό για τις δύο ομάδες των Ελλήνων)

1. Μεταβείτε στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού και βρείτε πληροφορίες για τον [Αγησίλαο](#).
2. Μελετήστε το [απόσπασμα](#) από το βιβλίο της Ιστορίας της Α΄ Γυμνασίου για να καταλάβετε καλύτερα τα γεγονότα και το ιστορικό πλαίσιο της εποχής στην οποία αναφέρεται το κείμενο του Ξενοφώντα:
3. Αξιοποιήστε το υλικό που βρήκατε στις δύο προηγούμενες δραστηριότητες και δημιουργήστε με αυτό μία παρουσίαση.
4. Προσπαθήστε, με βάση τις πληροφορίες που συλλέξατε παραπάνω, να βρείτε και να καταγράψετε επιχειρήματα τα οποία θα χρησιμοποιήσετε σε αγώνα λόγου στην τάξη, προκειμένου να υπερασπιστείτε τις επιλογές του Αγησίλαου και των Σπαρτιατών και να κατηγορήσετε το Φαρνάβαζο και τους Πέρσες για ιδιοτέλεια.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Β΄ Ομάδα (κοινό για τις δύο ομάδες των Περσών)

1. Μεταβείτε στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού και βρείτε πληροφορίες για τον [Φαρνάβαζο](#).
2. Μελετήστε το [απόσπασμα](#) από το βιβλίο της Ιστορίας της Α΄ Γυμνασίου για να καταλάβετε καλύτερα τα γεγονότα και το ιστορικό πλαίσιο της εποχής στην οποία αναφέρεται το κείμενο του Ξενοφώντα.
3. Αξιοποιήστε το υλικό που βρήκατε στις δύο προηγούμενες δραστηριότητες και δημιουργήστε με αυτό μια παρουσίαση.
4. Προσπαθήστε, με βάση τις πληροφορίες που συλλέξατε παραπάνω, να βρείτε να καταγράψετε επιχειρήματα τα οποία θα χρησιμοποιήσετε σε αγώνα λόγου στην τάξη, προκειμένου να υπερασπιστείτε τη στάση του Φαρνάβαζου και των Περσών και να κατηγορήσετε τον Αγησίλαο και τους Σπαρτιάτες για ιδιοτέλεια.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Στο παρόν σενάριο θα μπορούσαν να μελετήσουν οι μαθητές εκτενέστερα τη στάση των Περσών απέναντι στις ελληνικές πόλεις - κράτη κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου και στα μετέπειτα χρόνια, οι οποίοι ενίσχυαν άλλοτε τους Αθηναίους και άλλοτε τους Σπαρτιάτες, εφαρμόζοντας την πολιτική του «διαίρει και βασίλευε», ώστε να κατανοήσουν ότι πρόκειται για μια πάγια τακτική στις διπλωματικές σχέσεις των κρατών. Επίσης μπορεί να γίνει αναφορά και σε γεγονότα της νεότερης ελληνικής ιστορίας και να σχολιαστεί η στάση των Μεγάλων Δυνάμεων μετά τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο απέναντι στην Ελλάδα, η αλλαγή της οποίας είχε τραγικές συνέπειες για τους Έλληνες.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι μαθητές δυσκολεύτηκαν να κατανοήσουν έννοιες διπλωματικές που αναφέρονται στη σύναψη συμμαχιών και στη διάλυσή τους, καθώς δεν έχουν άμεση σχέση με τα ενδιαφέροντά και τις εμπειρίες τους· για αυτόν τον λόγο και δυσκολεύτηκαν να βρουν επιχειρήματα για να υποστηρίξουν την πολιτική των Ελλήνων και των Περσών αντίστοιχα. Χρειάστηκε η καθοδήγηση και η παρέμβαση του διδάσκοντος ώστε να κατανοήσουν τα ιστορικά γεγονότα. Επίσης, απαραίτητη υπήρξε η συμβολή του διδάσκοντος σε ορισμένες περιπτώσεις για τη διεκπεραίωση της μετάφρασης του κειμένου.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Wilken, Ul. 1976. *Αρχαία ελληνική ιστορία*, μετ. Ιω. Τουλουμάκου, Αθήνα: Παπαζήση.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. «Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης». Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32^{ης} Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη), 208-222.

http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. Διδακτική αξιοποίηση των λεξικών και σωμάτων κειμένων: θεωρητικό πλαίσιο. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

[http://www.greek-](http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/education/cbt/utilization/theory.html)

[language.gr/greekLang/modern_greek/education/cbt/utilization/theory.html.](http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/education/cbt/utilization/theory.html)

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση.* Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html

[30/11/2013]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ